

Az 1. ábra az első rész egyik lapját mutatja be. A kiadvány e része Nyugat-Európára korlátozódik.*

Ezt a részt egy *betürendes termékindex előzi meg*. Azok a tanulmányok, melyek több termékkel foglalkoznak, természetesen több helyen szerepelnek az indexben.

Az összeállítók a beruházási javak kifejezést elég tágan értelmezték, a kiadvány ugyanis fogyasztási cikkekkel foglalkozó tanulmányokat is regisztrál, de csak abban az esetben, ha a szóban forgó termékek ipari fogyasztásra is kerülhetnek. Továbbá még olyan pénzügyi, gazdasági és tervezési témájú tanulmányok leírása kapott helyet a kiadványban, amelyek a beruházási javak piacutatása szempontjából lehetnek fontosak.

A kiadvány második része az európai (szocialista és tőkés) országok egyéb, gazdasági szempontból fontos információforrásait ismerteti országonként az alábbi csoportosításban:

1. *Nemzeti statisztikák* (általános, kereskedelmi, egyéb).
2. *Állami és egyéb intézmények* (kereskedelmi szervezetek, kutató intézmények, kereskedelmi kamarák, minisztériumok) kiadványai.
3. *Sajtótermékek* (elsősorban a jelentősebb napilapok, továbbá a legfontosabb gazdasági, pénzügyi szak-sajtó).
4. *Bankkiadványok*.
5. *Vállalatok adatait tartalmazó kézikönyvek* (kompaszok, directory-k, ki-mit-gyárt-ok).
6. *Könyvtárak, kiadók, dokumentumtárak*.

A 2. ábra a kiadvány Magyarországra vonatkozó részét mutatja be.

Van a kiadványnak egy nem önálló, de a piacutató szakemberek munkáját elősegíteni hivatott – szaktájékoztatók és könyvtárosok szempontjából igen fontos – információkat hordozó része is. Ez a felsorolt pontok magyarázatára szolgáló bevezetés, amely a további tájékoztatóhoz nyújthat nagy segítséget. Így pl., bár a kiadvány nem tekintette céljának a nemzetközi szervezetek statisztikai és egyéb, gazdasági szempontból fontos kiadványainak ismertetését, itt megtaláljuk a *fontosabb szervezetek* (ENSZ-család, Közös Piac, EFTA stb.) *kiadóhivatalának a pontos címét*, ahol a kiadványokról részletes kiadói tájékoztatók szerezhetők be. Másfelől ez a rész *másodfokú bibliográfia* szerepét tölti be az egyes pontok alatt felsorolt kiadványokra vonatkozóan (pl. nemzeti és nemzetközi statisztikákat összefoglaló bibliográfiák, nemzeti intézmények directory-jainak biblio-

* Észak-Amerikára (USA és Kanada) vonatkozóan a *Directory of U.S. and Canadian Marketing Surveys and Services* (Egyesült államokbeli és kanadai piaci felmérések és szolgáltatások útmutatója) c. kiadvány tartalmaz adatokat. Fairfield, 1979. 3. kiad. – 145 cég 2500 multi-client tanulmányát tárja fel.

gráfiája, ki-mit-gyárt-ok bibliográfiája, könyvtárak nemzetközi kézikönyve, sajtókiadványok repertóriumai stb.).

A kiadvány tehát kétféle funkciót lát el egyszerre: *egyrészt konkrét piacutatásokról tájékoztat, másrészt forrásismeretet nyújt*. Az IAL időszakonként felfrissíti és bővített adatokkal adja ki újra ezt a jól használható tájékoztató kiadványt.

Ispánkiné Somlyai Katalin

Az OECD információs sorozata

Az *OECD (Organisation of Economic Cooperation and Development = Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet)* mint a nemzetközi élet egyik legnagyobb gazdasági szervezete különös figyelmet fordít a nemzeti és nemzetek közötti információs politika, információáramlás, információs rendszerek és adatközlő hálózatok problémakörének.

Az elmúlt évek folyamán több ilyen tárgyú sorozat, illetve egyedi publikáció látott napvilágot az OECD égisze alatt. Ilyenek voltak pl. az *OECD Informatics Studies* vagy a *Review of National Scientific and Technical Information Policy* c. sorozatok.

Felismerve a nemzetközi adatáramlásnak a világgazdaság fejlődésében – a nemzetközi kooperációkban és kereskedelemben – betöltött fontos szerepét, és lépést tartva az informatika tudományának rohamos fejlődésével, a 70-es évek második felében az OECD tervbe vette a *nemzetközi adatcsere problémakörének alapos tanulmányozását és koordinálását*. Ennek érdekében információs munkabizottságot hozott létre, amelynek fő feladatát a nemzetközi adatáramlás teljes körű vizsgálatában, információs tárgyú konferenciák összehívásában és publikációk összeállításában szabtta meg. E törekvések egyik eredményeként 1979 közepén indult meg az *Information, Computer, Communication Policy (ICCP)* c. új kiadványsorozat, amelynek első három kötete már megjelent, s a közeljövőben további kettő lát napvilágot.

1. **Transborder data flows and the protection of privacy.**
Paris, OECD. 1979. 336 p.
ISBN 92-62-01926-X
Ára: 20 \$ (angol és francia nyelven)

A gyűjtemény a *nemzetközi adatáramlás problémái* témájában elsőként összehívott szimpózium (Bécs, 1977. szeptember) anyagát tartalmazza. A szimpózium célja az volt, hogy az OECD tagországok illetékeseit részletesebben megismertesse a nemzetközi adatcsere problémáival, tehát a szervezet ebbéli törekvéseinek mintegy bevezetőjéül szolgált.

A rendezvényen 23 ország és 16 nemzetközi szervezet mintegy 270 szakértője vett részt. A meghívókat úgy küldték szét, hogy a jelenlevők megfelelő arányban képviseljék a kormányok, közintézmények, ipari és kereskedelmi cégek, bankok, biztosítási társaságok, szolgáltató szervezetek, információs központok és távközlési hálózatok véleményét az alábbiakról:

– az adatfeldolgozó-ipar jelenlegi helyzete, jövője és a felhasználói igények;

– a nemzetközi információcsere gazdasági, szociális és jogi szempontjai és nemzetközi távlatai.

Az elhangzott előadások és hozzászólások arról győzték meg, hogy zöld utat kell adni az információk nemzetközi áramlatának, de ugyanakkor közös alapelven nyugvó nemzetközi kooperációt kell megvalósítani a bizalmas adatok védelmére.

A szimpóziumnak nagy visszhangja volt, elsősorban az OECD és a nemzetközi szervezetek tagországaiban, és fontos előrelépést jelentett a nemzetközi információáramlás jelenségének és tartalmának széles körű megismerésében.

2. The usage on international data networks in Europe.*

Paris, OECD. 1979. 287 p.

ISBN 92-64-11861-6

Ára: 20 \$

Az OECD az ICCP munkaprogram keretében még 1977-ben megbízta az angliai *Logica kutató vállalatot*** egy olyan tanulmány elkészítésével, amely a nemzetközi információs hálózatok fejlődését, és azok működéséből adódó problémákat tárja fel. A kutatás finanszírozását 6 tagország (Franciaország, NSZK, Hollandia, Norvégia, Spanyolország és Svédország) vállalta magára.

Az összeállítás 1979-re készült el. A kutatás módszereit, eredményeit és következtetéseit, továbbá 30 európai magán-, illetve állami kézben levő információs hálózat helyzetét és specifikumait írja le.

A vizsgálat alapját képező 30 információs hálózat kiválasztásánál az alábbi szempontokat követték:

– reprezentálja megfelelően az egyes nyugat-európai országokat;

– döntő többségben magánkézben levő hálózatok legyenek az államiakkal szemben;

– az információs hálózatok minden fajtája kerüljön be a mintába;

– megfelelő mennyiségű információ álljon a vizsgálat rendelkezésére.

A szükséges információk beszerzéséhez az alábbi módszereket alkalmazták:

- irodalomkutatás,
- kérdőívek,
- személyes és telefonos interjúk.

Az összeállítás mellékletben közli azt a kérdőívet, amelynek alapján az információkérés történt, továbbá a felhasznált irodalom jegyzékét.

A módszertani ismertetést követi az akció révén megszerzett ismeretek összefoglalása, a következtetések levonása és azok értékelése az alábbi rendben:

- a nemzetközi adatátviteli okai, jelentősége, eredményei és jelenlegi helyzete;
- az információs hálózatok használatának előnyei és perspektívái;
- a hálózatok műszaki fejlődése és jelenlegi helyzete;
- a hálózatok típusai;
- a felhasználók típusai;
- az információk hozzáférhetősége (titkosság, nemzeti szuverenitás stb.);
- adatátviteli tarifák;
- állami hálózatok fejlődése;
- a magánhálózatok költségei és gazdaságossága.

Ezt követi a vizsgálat alapjául szolgált 30 információs hálózat (1. táblázat) részletes, előre kidolgozott szempontokat követő leírása (2. táblázat).

1. táblázat

A vizsgált hálózatok jegyzéke

Hálózat	A szervezet fő tevékenységi köre
A	Ipari gyártástechnológia
B	Hitel-ügyletek
C	Fogyasztási cikkek
D	Ipari gyártástechnológia
E	Légiközlekedés
F	Ipari csoport
G	Olaj-vállalat
H	Vegyszerek
I	Zsíróbank
J	Üdülési szervezet
K	Gyártástechnológia
L	Olaj-vállalat
M	Számítástechnikai iroda
N	Számítástechnikai iroda
O	Számítástechnikai iroda
P	Számítástechnikai iroda
Q	Számítástechnikai iroda
IIASA	Alkalmazott rendszerelméleti kutatás
WMO	Világméretű meteorológiai előrejelzés
CERN	Nagyenergiájú részecskefizikai kutatás
EIN	Európai hálózat-kutatás
OIPC-Interpol	Rendőrség
SWIFT	Bankügyletek
SITA	Légiközlekedési helyfoglalás
Nordic Data Network	skandináv posta
Transpac	francia posta
EDS	nyugatnémet posta
RETD	spanyol posta
EPSS	angol posta
EURONET	EEC/CEPT

* Megtalálható a Konjunktúra és Piackutató Intézet Könyvtárában. Rakt. sz.: SZ. 13019

** Logica Ltd. (64. Newman Street, London W1A). A Logica Netherland B. V. angliai leányvállalata. Kutatási területei: tájékoztatás, számítógépes információfeldolgozás, információs hálózatok stb.

2. táblázat

A hálózatok leírásának szempontjai

A. Általános kérdések

- tulajdon-adatok
- ki üzemelteti/szervezi a hálózatot
- a hálózatfejlesztés okai
- a hálózat rövid ismertetése
- a hálózat felhasználói
- a hálózat fejlesztésének története
- a jövő tervei

B. A hálózat műszaki jellemzői

- a hálózat konfigurációja
- kapcsolási rendszer
- az adatátviteli csatornák típusa és átviteli sebességük
- a terminálok típusa és működési sebessége
- a számítógépek típusai
- a hálózat egyéb (nem adatátviteli) hasznosítása
- a műszaki fejlesztés irányzatai

C. Alkalmazás (nemzetközi)

- az alkalmazás típusa
- a felhasználók és telephelyük
- az adatbázisok tartalma vagy az alkalmazás ismertetése
- az adatok lelőhelye és forrása
- az átvitt adatok mennyisége
- a tranzakciók formátuma

D. Adatbiztonság és titkosság

- a hálózathoz való hozzáféréssel, az alkalmazással és az adatokkal kapcsolatos biztonsági intézkedések
- esetleges országos titkossági jogszabályok tekintetbe vétele

E. Az adatforgalom típusai

- adatforgalmi típusok a hálózatban
- nagymennyiségű adatforgalom
- batch adatforgalom
- interaktív adatforgalom
- üzenetkapcsolásos forgalom
- a nemzetközi adatátvitel mennyisége az egyes típusok esetén

F. Pénzügyi vonatkozások

- a hálózat létrehozásának költségei
- a hálózat üzemeltetésének költségei (teljes költség és vonalbérlés)
- a hálózat használatának árszerkezete

3. Policy implications of data network developments in the OECD area.

Paris, OECD. 1980. 200 p.

ISBN 92-64-12005-X

Ára: 12,50 \$

A kiadvány az ICCP Munkabizottság *speciális ülészakának (1978. szeptember) anyagát tartalmazza*, amelyet azzal a céllal hívtak össze, hogy nemzetközi fórumot teremtsenek az alábbi témakörök megvitatására:

- az OECD-tagországok információs hálózatainak fejlődése;
- a hálózatok működéséből és használatából adódó gazdasági, jogi és szervezeti problémák;
- az információs politika iránti igény az OECD-országokban;
- azok a speciális problémák, amelyek megoldásában az OECD segítséget nyújthat.

4. Handbook of information, computer and communication activities of major international organizations. (Előkészületben.)

A kiadó célja, hogy olyan alpművet adjon az érdeklődők és szakemberek kezébe, amelyből *áttekintést kaphatnak a nagy nemzetközi szervezetek információs tevékenységéről*. A kézikönyv hozzávetőleg 50 szervezetet ír majd le. Minden szervezet esetében pontos adatokat és leírásokat hoz a szervezet tevékenységéről, céljairól, felépítéséről, tagjairól, továbbá információs, dokumentációs, adatfeldolgozó és publikációs tevékenységéről.

5. New strategies for business information with special reference to small and medium-sized firms. (Előkészületben.)

Az OECD információs szakembereinek 1979 májusában (Róma) tartott üléséről szóló jelentést foglalja magában. Az összejövetel elsőrendű célja az volt, hogy világossá tegye az OECD-tagországokban *az ipar, különösen a kis- és középvállalatok információval való ellátásának a szükségességét*.

A gyűjtemény a következő témákat tárgyalja:

- a szükségesnek mutatkozó információk körülhatárolása;
- új adatbázisok létrejötte és használata;
- új számítógépes adatbankok és adatátviteli hálózatok;
- vállalati információs szolgáltatások fejlesztésének politikája, stratégiája és elemei.

Az előadások és megbeszélések azt mutatják, hogy a vállalatok információval való ellátása körében nagyarányú kooperációra és a jelenleg rendelkezésre álló információk „átsomagolására” van szükség.

Ispánkiné Somlyai Katalin

